

ULOGA LOGOPEDA U VRTIĆU – PODRŠKA GOVORNO-JEZIČNOM RAZVOJU DJECE -

Dragi roditelji,

naš vrtić je odgojno-obrazovna ustanova koja pruža poticajno okruženje za cjelokupni razvoj djeteta i mjesto življenja, rasta i razvoja vaše djece. No, važno je naglasiti da vrtić nije primarno terapijska ustanova, već mjesto u kojem se kroz igru, poticaje i svakodnevne aktivnosti podržava razvoj svih aspekata djetetova učenja i rasta. U tom kontekstu logoped ima važnu ulogu u promicanju govorno-jezičnog razvoja djece te u prepoznavanju i pružanju podrške djeci koja imaju teškoće u komunikaciji. U našem vrtiću rade dva logopeda: teta Iva koja pokriva djecu urednog razvoja na svih naših 5 objekata i teta Nina koja radi na pola radnog vremena i pokriva djecu s teškoćama u razvoju na svih 5 objekata našeg vrtića. Kako bi bolje razumjeli rad logopeda u vrtiću i kako se on razlikuje od rada logopeda u privatnom kabinetu ili zdravstvenoj ustanovi, povodom Dana logopedinje donosimo vam odgovore na sve vaše nedoumice što se u vrtiću radi...osim prijateljstva koje se gradi 😊 👤👤👤

ŠTO RADI LOGOPED U VRTIĆU?

Logoped u vrtiću ima širok opseg poslova koji obuhvaćaju prevenciju, savjetovanje, poticanje i suradnju s različitim sudionicima odgojno-obrazovnog procesa. Njegova uloga uključuje:

Rad s djecom

- Promatranje i procjena govorno-jezičnog razvoja djece u suradnji s odgojiteljima
- Rano prepoznavanje teškoća u izgovoru, razumijevanju i izražavanju govora
- Pružanje individualiziranih ili grupnih poticaja djeci s komunikacijskim i govorno-jezičnim teškoćama
- Poticaji kroz igru i svakodnevne aktivnosti u vrtiću

Suradnja s odgojiteljima

- Edukacija i savjetovanje odgojitelja o tehnikama poticanja govorno-jezičnog razvoja kroz svakodnevne aktivnosti
- Sudjelovanje u planiranju aktivnosti koje podržavaju razvoj komunikacije svih vrtićkih skupina
- Pomoć u prilagodbi aktivnosti za djecu s teškoćama

Savjetovanje roditelja

- Individualni razgovori s roditeljima o govorno-jezičnom razvoju djeteta
- Smjernice za svakodnevne poticaje kod kuće
- Upućivanje na daljnje procjene ili terapije ako je potrebno
- Pomoć u razumijevanju djetetovih komunikacijskih potreba
- Organizaciju roditeljskih sastanaka

Suradnju sa stručnim timom vrtića

- Koordinacija s pedagogom, psihologom, edukacijskim rehabilitatorom, zdravstvenom voditeljicom i drugim stručnjacima
- Sudjelovanje u planiranju individualiziranih pristupa za djecu s teškoćama
- Razmjena informacija i izrada zajedničkih smjernica za rad

- !** Važno je naglasiti:

Logoped uzima dijete na poticaje isključivo uz dogovor i suradnju s roditeljima, kako bi se isti oblici podrške mogli provoditi i kod kuće. Redovito provođenje preporuka i poticaja u svakodnevnom okruženju ključno je za napredak djeteta. Suradnja između roditelja, odgojitelja i logopeda neizmjenno je važna – zajedno možemo stvoriti najbolje moguće uvjete za razvoj djetetovih komunikacijskih vještina. Otvorena i kontinuirana komunikacija omogućit će pravovremenu podršku i osnažiti dijete u njegovom govorno-jezičnom razvoju. Ukoliko imate bilo kakvih pitanja ili želite savjet o razvoju govora svog djeteta, slobodno se obratite logopedu vrtića.

ŠTO LOGOPEDI U VRTIĆU NE RADE

Iako logoped u vrtiću postoji to ponekad ne znači da je tom činjenicom sama terapija za vaše dijete u vrtiću osigurana. Za to postoje brojni objektivni i organizacijski razlozi. Prava je istina da bi nam, s obzirom na potrebe i broj djece, još dva nova logopeda jedva pokrila očekivanja roditelja i realne potrebe djece. Zato logopedi moraju jako dobro planirati i što ne rade uz onaj opseg poslova koji rade. Tako logoped u vrtiću:

✗ Ne provodi terapiju s trajanjem 2x45 minuta tjedno

- Logoped u vrtiću radi na pet objekata i ima preko 600 djece. Često se dogodi da mora obaviti dodatne zadatke poput zamjena, pratnje na izlete, sudjelovanja na sastancima ili stručnog usavršavanja. Zbog opsega poslova, organizacije posla i rasporeda nije moguće osigurati redovitu individualnu terapiju u ovom trajanju.

✗ Ne uzima dijete na terapiju ako procijeni da je teškoća razvojna

- Ako logoped tijekom svoje procjene zaključi da je teškoća u govoru i jeziku dio tipičnog razvoja djeteta, tada se ne uključuje u formalni terapijski program. U tim slučajevima naglasak je na prevenciji i poticanju, a ne na intenzivnoj terapiji. O načinima poticanja i prevencije savjetuje odgojitelje i roditelje i prati daljnji razvoj djeteta.

✗ Ne pokreće terapijski rad ako se procijeni da će poticanje kod kuće biti važnije

- Kada logoped utvrdi da su poticaji kod kuće i suradnja s roditeljima ključniji i efikasniji za napredak djeteta i pozitivan ishod, terapijski rad unutar vrtića nije prioritet. Umjesto toga, savjetuje roditelje o konkretnim aktivnostima i poticajima koje mogu primjenjivati kod kuće kroz svakodnevne rutine.

✗ Ne uključuje dijete u terapijski rad ako je govorna teškoća prekompleksna za uvjete vrtića

- Ako je teškoća toliko složena da dijete ne može redovito dolaziti na terapiju (već samo 3–4 puta mjesečno) ili se terapijski rad ne može prilagoditi zbog čestih izostanaka (zbog bolesti i drugih okolnosti), preporuča se rješavanje teškoće u specijaliziranoj ustanovi (npr. SUVAG, ERF) gdje se može pružiti odgovarajuća i intenzivnija terapija.

✗ Ne započinje dodatnu terapiju

- Ako dijete već prima logopedsku terapiju izvan vrtića, logoped unutar vrtića ne pokreće zaseban terapijski rad. Međutim, može dogovoriti načine poticanja u skupini i pružiti podršku unutar vrtića kako bi se terapijski rad dodatno osnažio kroz svakodnevne aktivnosti.

Ovakvim pristupom i jasnim postiže se ravnoteža između specifičnih potreba djece, dostupnosti resursa te važnosti suradnje između logopeda, odgojitelja i roditelja. Suradnja svih sudionika omogućuje optimalan razvoj djece i pravovremeno pružanje podrške tamo gdje je najpotrebnija.

ULOGA LOGOPEDA U VRTIĆU U ODNOSU NA DIJETE, RODITELJE I ODGOJITELJE

Logoped u vrtiću nije samo stručnjak za govor i jezik, već i ključan član stručnog tima koji sudjeluje u širokom spektru aktivnosti – od individualnog rada s djecom do strateškog planiranja i edukacije odgojitelja i roditelja. Kroz multidisciplinarnu suradnju, stručno usavršavanje i aktivno sudjelovanje u vrtićkom životu, logoped doprinosi kvaliteti odgojno-obrazovnog procesa te osigurava pravovremenu i adekvatnu podršku djeci. Tako se poslovi koje rade teta Iva i teta Nina u našem vrtiću mogu podijeliti na poslove s djecom, roditeljima i odgojiteljima i na ostale poslove koji uključuju stručni tim, tehničko osoblje i vanjske suradnike. Kako bi vam približili i pojasnili što sve rade naši logopedi u vrtiću donosimo vam opis najčešćih poslova:

1. IDENTIFIKACIJA TEŠKOĆA

Logoped prati razvoj govora i jezika te od najranije dobi prepoznaje djecu s mogućim teškoćama u komunikaciji, izgovoru ili razumijevanju. Cilj je pravovremeno reagirati i osigurati podršku djetetu kroz svakodnevne aktivnosti u vrtiću i/ili uputiti roditelje na dodatnu terapiju.

2. PROVJERA GOVORNO-JEZIČNOG I KOMUNIKACIJSKOG STATUSA

Na zahtjev roditelja, odgojitelja ili članova stručnog tima logoped može procijeniti djetetov govorno-jezični razvoj – bilo kroz razgovor, opažanje ili testiranje. Ova procjena posebno je važna već u jasličkoj dobi kako bi se omogućili rani poticaji i prevencija težih teškoća.

3. SURADNJA I SAVJETOVANJE S ODGOJITELJIMA

- Razmjena informacija – logoped i odgojitelji redovito komuniciraju o djetetovom razvoju, napretku i mogućim teškoćama.
- Načini poticanja – logoped pruža konkretne savjete kako uključiti govorno-jezične poticaje u svakodnevne aktivnosti.
- Kreiranje poticaja – osmišljava igre, materijale i strategije prilagođene djeci sa specifičnim teškoćama.
- Prilagodba okoline i aktivnosti – pomaže u organizaciji prostora, rutine i zadataka kako bi okruženje bilo što poticajnije za razvoj komunikacije.

4. PRAĆENJE DJETETOVA NAPRETKA I EVALUACIJA

Nakon što se dijete uključi u određene poticaje, logoped kontinuirano prati njegov napredak kroz opservaciju, razgovore s odgojiteljima i roditeljima te periodične provjere jezičnih sposobnosti.

5. TESTIRANJA DOSTUPNIM TESTOVIMA I OPSERVACIJA U PRIRODNOM OKRUŽENJU

Logoped koristi standardizirane testove (npr. Reynell razvojne ljestvice govora, TROG test razumijevanja gramatike) i interne materijale za procjenu djetetovih komunikacijskih sposobnosti. Također promatra dijete u svakodnevnim situacijama kako bi dobio cjelovitu sliku njegovih vještina u prirodnom okruženju.

6. TRIJAŽA ŠKOLARACA I PROCJENA SPREMNOSTI ZA ŠKOLU

Logoped provodi osnovnu procjenu jezično-komunikacijske spremnosti djece pred polazak u školu. Posebnu pažnju pridaje djeci koja imaju teškoće u govoru, jeziku ili komunikaciji te daje preporuke roditeljima i stručnom timu.

7. PISANJE MIŠLJENJA I NALAZA

Logopedi u vrtiću pišu na temelju testova i opservacija i na zahtjev roditelja nalaze i mišljenja za pojedino dijete. Nalaz i mišljenje vrtićkog logopeda relevantno je u procesu ostvarivanja prava potreba iz socijalne skrbi, osnovnoškolskog obrazovanja i za ostale potrebe. Mišljenje logopeda može biti i dio timskog mišljenja vrtića za koje roditelj podnosi Zahtjev vrtiću (obrazac na web stranicama)

8. PRIPREMA TRANZICIJE ZA ŠKOLU, POSEBICE ZA DJECU S TEŠKOĆAMA

Djeci s teškoćama u komunikaciji logoped pomaže u prilagodbi na školsko okruženje kroz suradnju s roditeljima, odgojiteljima i stručnim timom. Također sudjeluje u izradi preporuka za učitelje i pruža podršku u postupnom prelasku djeteta iz vrtića u školu.

9. RAD S RODITELJIMA – SAVJETOVANJE, PODRŠKA, USMJERAVANJE NA TERAPIJE, ZAJEDNIČKO OSMIŠLJAVANJE POTICANJA

- Savjetovanje – individualni razgovori s roditeljima o djetetovom govorno-jezičnom razvoju.
- Podrška – pomaže roditeljima razumjeti djetetove komunikacijske potrebe i daje smjernice za poticanje kod kuće.
- Usmjeravanje na terapije – ako je potrebno, logoped roditeljima daje preporuku za dodatne terapijske intervencije izvan vrtića.
- Zajedničko osmišljavanje poticanja – suradnja s roditeljima u kreiranju aktivnosti i strategija koje će pomoći djetetu u razvoju govora i jezika.

Osim rada s djecom, roditeljima i odgojiteljima, logoped u vrtiću ima niz dodatnih obaveza koje su ključne za funkcioniranje vrtića kao odgojno-obrazovne ustanove i za pružanje kvalitetne podrške djeci.

10. SUDJELOVANJE U RADU STRUČNOG TIMA VRTIĆA

- Redoviti sastanci sa stručnim suradnicima (pedagog, psiholog, edukacijski rehabilitator) radi planiranja podrške djeci s teškoćama.
- Analiza individualnih potreba djece i izrada prijedloga za prilagodbe.
- Suradnja u izradi individualiziranih odgojno obrazovnih planova (IOOP) za djecu s teškoćama.

11. SURADNJA S VANJSKIM STRUČNJACIMA I USTANOVAMA

- Komunikacija s logopedima, edukacijskim rehabilitatorima i psiholozima iz drugih ustanova kako bi se osigurala dosljedna podrška djetetu.
- Suradnja s centrima za rehabilitaciju, zdravstvenim ustanovama i drugim stručnim institucijama.
- Uključivanje u rad mobilnih stručnih timova ako je potrebno.

12. STRUČNA USAVRŠAVANJA I PROFESIONALNI RAZVOJ

- Redovito sudjelovanje na edukacijama, seminarima, konferencijama i stručnim skupovima.
- Praćenje novih znanstvenih istraživanja i metoda rada u području logopedije i rane intervencije.
- Sudjelovanje u stručnim radionicama i razmjena iskustava s kolegama iz drugih ustanova.

13. SUDJELOVANJE U UPISIMA DJECE I KREIRANJU PRAVILNIKA

- Sudjelovanje u upisnom postupku kroz procjenu djece s razvojnim rizicima i davanje preporuka za oblik podrške.
- Kreiranje i ažuriranje pravilnika vezanih uz stručni rad, rad s djecom s teškoćama i pružanje logopedске podrške.

- Izrada smjernica i preporuka za odgojitelje i roditelje.

14. PISANJE IZVJEŠĆA, PLANOVA I DOKUMENTACIJE

- Vođenje evidencije o djeci koja su uključena u logopedsku podršku.
- Izrada godišnjih i mjesečnih planova rada logopeda.
- Vođenje evidencije o vlastitom radu.
- Sudjelovanje u izradi razvojnih planova vrtića i strateških dokumenata.

15. ORGANIZACIJA I PROVEDBA RADIONICA ZA RODITELJE I ODGOJITELJE

- Održavanje edukativnih radionica o razvoju govora i jezika.
- Organizacija predavanja o strategijama poticanja komunikacije.
- Praktične radionice o pravilnoj artikulaciji, razvoju predčitalačkih vještina i poticanju djeteta kroz igru.

16. SUDJELOVANJE U PROJEKTIMA I INICIJATIVAMA VRTIĆA

- Uključivanje u projekte vezane uz rani razvoj, inkluziju i poticanje govora.
- Pisanje i provedba programa podrške djeci s teškoćama u razvoju.
- Organizacija aktivnosti koje promiču važnost komunikacije i ranog razvoja jezika.

KAKO OSTVARITI USPJEŠNU SURADNJU S VAŠIM LOGOPEDIMA

Ako ste primijetili da vaše dijete ima teškoće u govoru, jeziku ili komunikaciji, suradnja s logopedom u vrtiću može vam pomoći da bolje razumijete djetetove potrebe i pružite mu podršku u razvoju. Evo nekoliko ključnih preporuka za uspješnu suradnju:

➤ **Pravovremeno potražite savjet**

Ako ste zabrinuti zbog djetetovog govorno-jezičnog razvoja, obratite se odgojitelju ili logopedu u vrtiću. Rano prepoznavanje teškoća omogućuje pravovremenu podršku i može značajno utjecati na djetetov razvoj.

➤ **Uključite se u proces procjene i poticanja**

Logoped u vrtiću može procijeniti djetetove komunikacijske sposobnosti i, ako je potrebno, uključiti ga u poticajne aktivnosti. Važno je da roditelji budu informirani o ovom procesu i aktivno sudjeluju u njegovom provođenju kod kuće.

➤ **Redovito komunicirajte s logopedom i odgojiteljima**

- Razmjenjujte informacije o djetetovom napretku kod kuće i u vrtiću.
- Pitajte logopeda za konkretne smjernice i strategije koje možete primjenjivati u svakodnevnim situacijama.
- Dogovorite se o načinima poticanja djetetove komunikacije u vrtiću i kod kuće.

➤ **Primjenjujte kod kuće preporuke koje su vam logopedinje dale**

Poticanje komunikacije ne završava u vrtiću – kontinuirani rad kod kuće ključan je za napredak. Ako logoped preporuča određene vježbe, igre ili tehnike, pokušajte ih redovito provoditi kroz svakodnevne aktivnosti.

➤ **Budite realni u očekivanjima**

Razvoj govora i jezika proces je koji zahtijeva vrijeme. Svako dijete napreduje svojim tempom, a logoped može dati smjernice koje će pomoći, ali ne može osigurati „brza rješenja“.

➤ **Ako dijete već ide na logopedsku terapiju izvan vrtića, informirajte vrtićkog logopeda**

Ako vaše dijete već pohađa logopedске tretmane izvan vrtića, važno je da logoped u vrtiću bude informiran kako bi mogao uskladiti način poticanja djeteta u vrtićkom okruženju. Može se uspostaviti suradnja s terapeutom koji vodi terapiju kako bi se osigurala dosljedna podrška.

➤ **Budite otvoreni za daljnje preporuke**

U nekim slučajevima logoped u vrtiću može preporučiti dodatnu logopedsku terapiju izvan vrtića ili uključivanje drugih stručnjaka (npr. edukacijskog rehabilitatora, psihologa). Važno je razumjeti da vrtić nije terapijska ustanova, a logoped u vrtiću pruža podršku u okviru svojih mogućnosti.

➤ **Podržite dijete kroz svakodnevnu komunikaciju**

- Potičite razgovor u svakodnevnim situacijama (tijekom igre, obroka, šetnje).
- Koristite jednostavne, jasne i gramatički ispravne rečenice.
- Strpljivo slušajte dijete i nemojte ga požurivati u govoru.
- Potičite neverbalnu komunikaciju (gestama, mimikom, slikama) ako dijete ima teškoće s verbalnim izražavanjem.

Vaša suradnja s logopedom i odgojiteljima može značajno doprinijeti govorno-jezičnom razvoju vašeg djeteta. Kroz zajednički rad, pravovremenu podršku i poticanje komunikacije u svakodnevnim situacijama, možete pomoći djetetu da se bolje izražava i lakše komunicira s drugima.

Vaše logopedinje

Iva Bašić Tubikanec i Nikolina Herceg Beljak